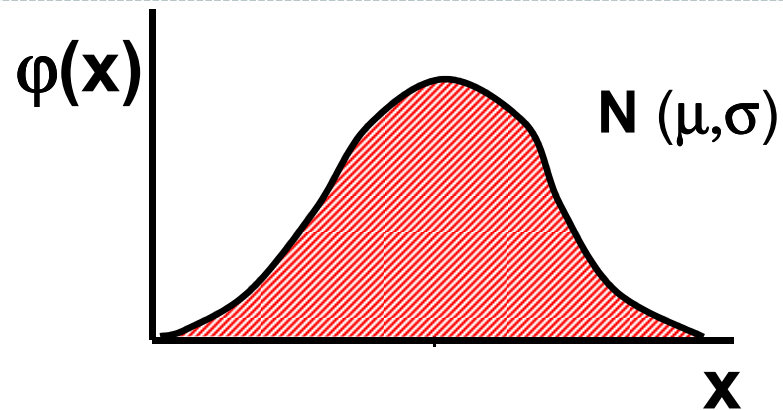

Modelová rozložení

Normální rozložení jako statistický model
Aplikace modelových rozložení
Přehled modelových rozložení

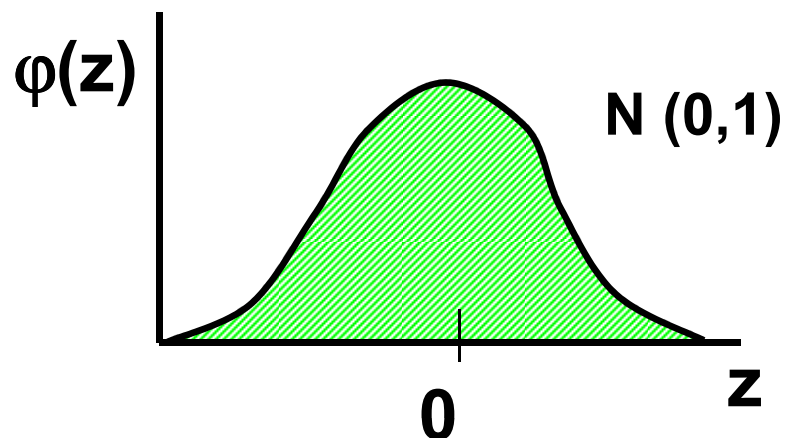
Rozložení hodnot jako model: Normální rozložení

$$\varphi(x) = \frac{1}{\sigma \cdot \sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

Standardizovaná forma

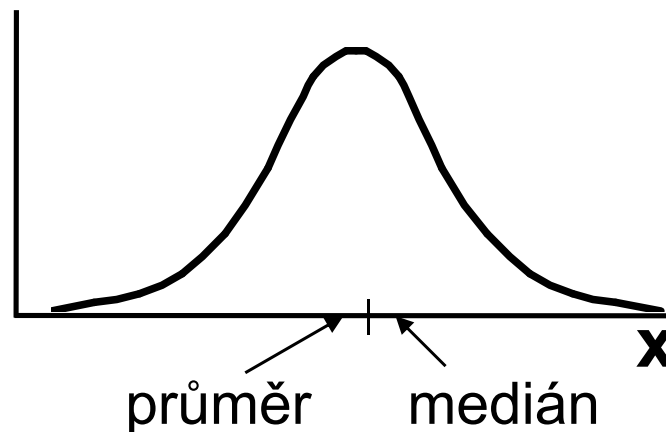
$$\varphi(z) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{z^2}{2}}$$

Tabelovaná podoba

Parametry charakterizující normální rozložení a jejich význam

$$E(x) \sim \bar{x} \sim \mu$$
$$D(x) \sim s^2 \sim \sigma^2$$

$\varphi(x)$

a)

$$\mu \sim \bar{x}$$

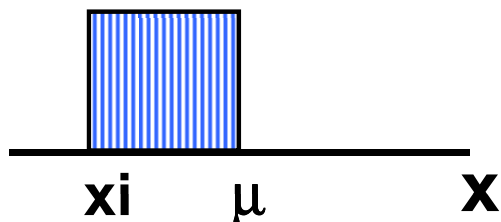
průměr - ukazatel středu

b)

$$\sigma^2 \sim s^2$$

rozptyl

$$s^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

c)

$$\sigma \sim s$$

směrodatná odchylka

$$s = \sqrt{s^2}$$

Pravidlo $\pm 3s$

d)

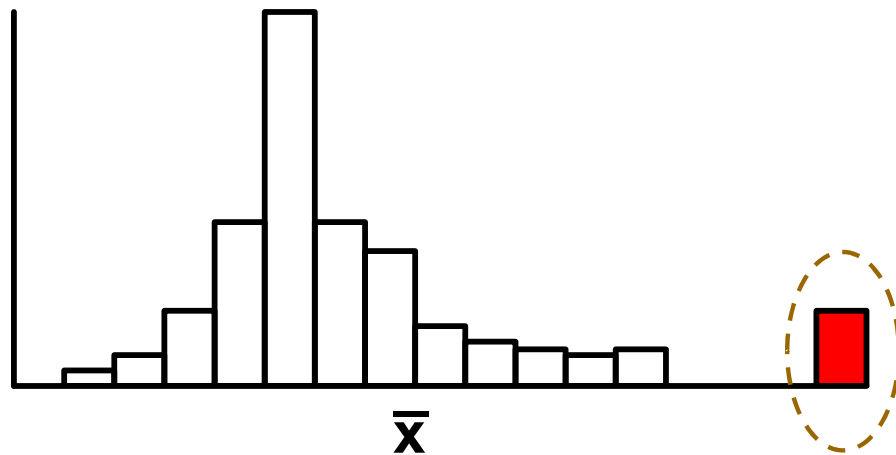
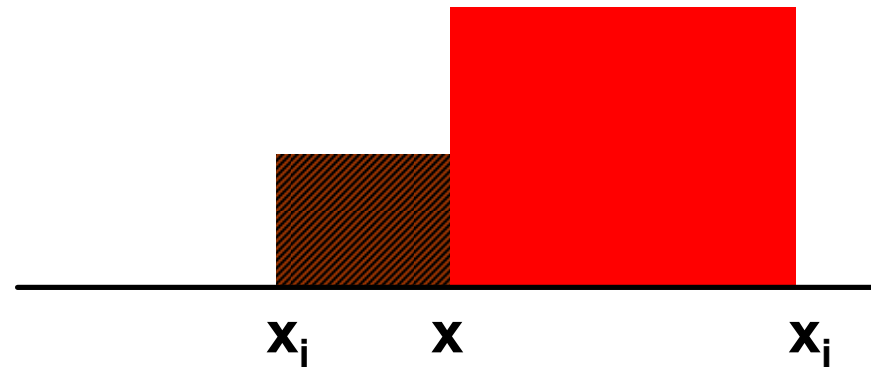
koeficient variance

$$c = s / \bar{x}$$

Rozptyl není univerzálním ukazatelem variability

$$s^2 = \frac{\sum(x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

⇒ neúměrně zvýší s^2

Normální rozložení jako model

I. Použitelnost modelu

A) X: spojitý znak - hmotnost jedince (myši)

1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0; 2,4; 3,8

n = 7 opakování

medián = 1,8

$$\text{průměr} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \frac{1}{7} \sum_{i=1}^7 x_i = \frac{1}{7} (1,2 + 1,4 + 1,6 + 1,8 + 2,0 + 2,4 + 3,8) = \frac{1}{7} 14,2 = 2,03$$

$$\text{rozptyl (s}^2\text{)} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1} = \frac{\sum_{i=1}^7 (x_i - 2,03)^2}{6} = 0,766$$

$$\text{sm. odchylka (s)} = \sqrt{s^2} = \sqrt{0,766} = 0,875$$

**Je předpoklad normálního rozložení oprávněný ?
Jaký předpokládáte možný rozsah hodnot tohoto znaku ?**

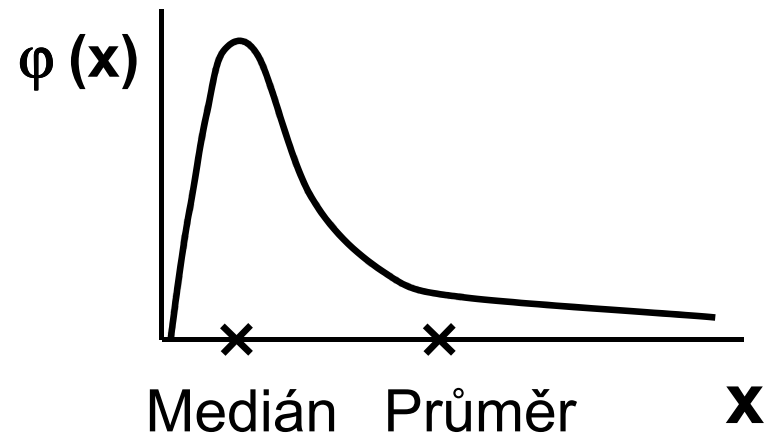
Stručný přehled modelových rozložení I.

Rozložení	Parametry	Stručný popis
Normální	Průměr (μ) Rozptyl (σ^2)	Symetrická funkce popisující intervalovou hustotu četnosti; nejpravděpodobnější jsou průměrné hodnoty znaku v populaci.
Log-normální	Medián Geometrický průměr Rozptyl (σ^2)	Funkce intervalové hustoty četnosti, která po logaritmické transformaci nabude tvaru normálního rozložení.
Weibullovo	α - parametr tvaru β - parametr rozsahu hodnot	Změnou parametru a lze modelovat distribuci doby přežití, např. stresovaného organismu. Rozložení využívané i jako model k odhadu LC_{50} nebo EC_{50} u testů toxicity.
Rovnoměrné	Medián Geometrický průměr Rozptyl (σ^2)	Funkce intervalové hustoty četnosti, která po logaritmické transformaci nabude tvaru normálního rozložení.
Triangulární	$f(x) = [b - \text{ABS}(x - a)] / b^2$ $a - b < x < a + b$	Pravděpodobnostní funkce pro typ rozložení, kdy jsou střední hodnoty výrazně pravděpodobnější než hodnoty okrajové.
Gamma	Parametry distribuční funkce: α - parametr tvaru β - parametr rozsahu hodnot	Umožňuje flexibilně modelování distribučních funkcí nejrůznějších tvarů. Např. χ^2 rozložení je rozložení typu Gamma. Gamma rozložení s $a = 1$ je známo jako exponenciální rozložení.

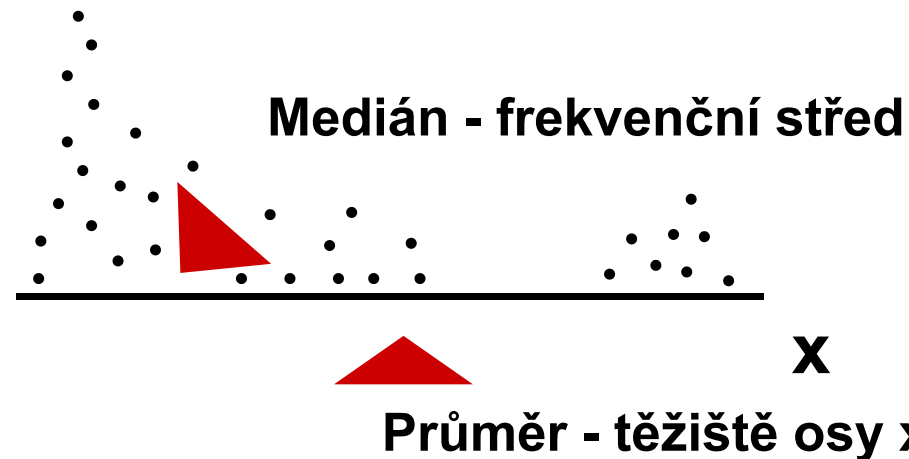
Stručný přehled modelových rozložení II.

Rozložení	Parametry	Stručný popis
Beta	Parametry distribuční funkce: α - parametr tvaru β - parametr rozsahu hodnot	Praviděpodobnostní funkce pro proměnnou omezenou rozsahem do intervalu $[0; 1]$. Je matematicky komplikovanější, ale velmi flexibilní při popisu změn hodnot proměnné v ohraničeném intervalu.
Studentovo	Stupně volnosti - uvažuje velikost vzorku Průměr Rozptyl	Simuluje normální rozložení pro menší vzorky čísel. Pro větší soubory ($n > 100$) se limitně blíží k normálnímu rozložení.
Pearsonovo	Stupně volnosti - uvažuje velikost vzorku	Slouží především k porovnání četností jevů ve dvou a více kategoriích. Používá se k modelování rozložení odhadu rozptylu normálně rozložených dat.
Fisher-Snedecorovo	Dvojí stupně volnosti - uvažuje velikost dvou vzorků	Používá se k testování hodnot průměrů - F test pro porovnání dvou výběrových rozptylů; F test, ANOVA atd.

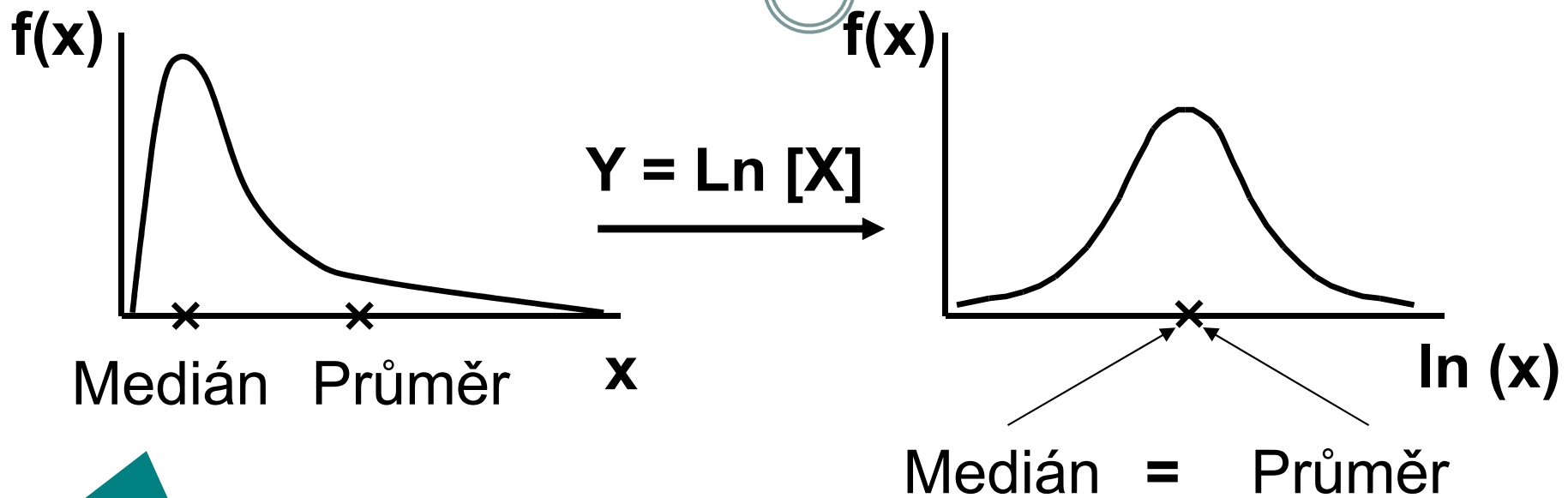
Log-normální rozložení jako častý model reálných znaků

U asymetrických rozložení je medián velmi vhodným alternativním ukazatelem středu

Log-normální rozložení lze jednoduše transformovat

$\text{EXP}(Y) = \text{Geometrický průměr } X$

$$\bar{Y} = \sum_{i=1}^n \frac{Y_i}{n}$$

$\bar{Y} \pm \text{Standardní chyba}$

Parametry rozložení

- Soubor dat (řada čísel) můžeme charakterizovat parametry jeho rozložení
- Hlavní skupiny těchto parametrů můžeme charakterizovat jako ukazatele:
 - Středu (medián, průměr, geometrický průměr)
 - Šířky rozložení (rozsah hodnot, rozptyl, směrodatná odchylka)
 - Tvaru rozložení (skewness, kurtosis)
 - Kvantily rozložení – kolik % řady dat leží nad a pod kvantilem

